

Силабус курсу Дидактичні основи професійної освіти Ступінь вищої освіти - бакалавр Спеціальність – 015 Професійна освіта (цифрові технології) Освітньо-професійна програма «Професійна освіта» (Цифрові технології) Рік навчання: 2, Семестр: 3 Кількість кредитів:5 Мова викладання: українська
Керівник курсу старший викладач, к.п.н.Тетяна Григорівна Гриців
Контактна інформація g.tanya76meta.ua@meta.ua +38050 298 09 05

Опис дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Дидактичні основи професійної освіти» є формування у здобувачів освіти системи знань про зміст та методологію професійної освіти, основні дидактичні складники професійної підготовки, особливості та відмінності теоретичного і практичного навчання.

Завдання вивчення дисципліни: дати здобувачам освіти ґрунтовні й систематичні знання з усіх розділів дисципліни «Дидактичні основи професійної освіти»; сформувані у здобувачів освіти уміння й навички аналізувати та здійснювати організацію освітнього процесу, спираючись на законодавчі та нормативні документи дидактичних складових теоретичної та практичної підготовки у сфері професійної освіти.

Структура дисципліни

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Дидактика професійної освіти	Знати історію розвитку, сучасні проблеми та тенденції національної системи освіти. Мати поняття про предмет дидактики, її функції і завдання, основні категорії дидактики. Характеризувати процес навчання в професійній освіті.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
4/4	Тема 2. Дидактичні основи професійно-технічної освіти. Освітній процес.	Знати про структуру та організаційні засади професійно-технічної освіти в Україні. Обґрунтовувати зміст професійно-технічної освіти. Характеризувати особливості теоретичної та практичної підготовки учнів у професійно-технічній освіті. Характеризувати дидактичні системи Герберта і Дж. Дьюї та сучасні дидактичні системи. Розкривати педагогічні ідеї видатних педагогів світу.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних

4/4	Тема 3. Дидактичні основи професійно-технічної освіти. Сучасні види навчання. Виробниче навчання	Характеризувати системи виробничого навчання у професійно-технічній освіті. Розкривати про особливості навчання здобувачів освіти закладів професійно-технічної освіти в умовах виробництва та передвипускної виробничої практики.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
4/4	Тема 4. Загальна характеристика змісту освіти. Освітня система	Знати про закони, закономірності освітнього процесу, дидактичні принципи та їх класифікацію. Розкривати сутність функцій і структуру процесу навчання. Характеризувати основні джерела змісту освіти: навчальні плани, навчальні програми, підручники.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
4/4	Тема 5. Дидактичні основи професійно-технічної освіти. Форми організації освітнього процесу, методи і засоби навчання	Знати про форми організації освітнього процесу в закладах професійно-технічної освіти. Знати про методи, прийоми та засоби навчання здобувачів освіти в закладах професійно-технічної освіти.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
2/2	Тема 6. Дидактичні основи вищої освіти	Знати сутність і завдання вищої освіти в Україні, про рівні вищої освіти в Україні. Розкривати про особливості закладів вищої освіти в Україні та основні напрямки розвитку вузів. Обґрунтовувати положення про освітньо-кваліфікаційні рівні. Знати про особливості матеріально-технічної бази закладів вищої освіти.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
2/2	Тема 7. Дидактичні основи вищої освіти. Зміст і форми організації освітнього процесу	Знати про стандарти вищої освіти в Україні. Характеризувати зміст навчання у вищій школі. Обґрунтовувати теоретичну та практичну підготовку студентів у закладах вищої освіти. Знати про форми організації освітнього процесу та види навчальних занять в закладах вищої освіти.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
2/2	Тема 8. Дидактичні основи вищої освіти. Самостійна робота і контроль навчальних досягнень студентів	Знати різноманітні форми самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом студентів, контроль і оцінювання навчальних досягнень студентів у закладах вищої освіти.; Мати поняття про оптимізацію процесу навчання: критерії, етапи, способи оптимізації.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
2/2	Тема 9 Дидактичні основи вищої освіти. Активізація пізнавальної діяльності та розвиток творчих здібностей студентів	Обґрунтовувати поняття активізації пізнавальної діяльності студентів в закладах вищої освіти. Знати про особливості розвитку творчих здібностей студентів у закладах вищої освіти. Знати про особливості формування творчого потенціалу у педагогічній діяльності та діяльності на виробництві. Знати діагностичні засоби у процесі організації навчання у закладі вищої освіти.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних

2/2	Тема 10. Дидактичні основи вищої освіти. Технології навчання	Знати про технології навчання у вищій школі. Розкривати суть диференційованого навчання, проблемного навчання, ігрових технологій навчання, інформаційних технологій навчання, кредитно-модульної технології навчання, особистісно орієнтованого навчання. Мати поняття про застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі в закладах вищої освіти. Знати про інформаційно-комунікаційні технології в самостійній та позааудиторній роботі студентів.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних
2/2	Тема 11. Дидактичні основи післядипломної освіти	Знати про особливості післядипломної освіти дорослих в Україні. Обґрунтовувати функції та зміст післядипломної освіти, види післядипломної освіти в Україні. Мати поняття про особливості освітнього процесу в системі післядипломної освіти, форми, методи і технології організації освітнього процесу навчання в системі післядипломної освіти.	Усне опитування, тести, презентації результатів виконаних

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Жигір В.І. Дидактичні основи професійної освіти: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2021. 201 с.
2. Дидактичні основи професійної освіти: підручник для студентів вищих навчальних закладів та педагогічних працівників системи професійно-технічної освіти / О. Е.Коваленко, Н.О.Брюханова, Н.В.Божко, В.В.Белікова, В.Б.Бакатанова; Укр. інженерно-пед. акад.; за ред. О.Е.Коваленко. Харків: Друкарня Мадрид, 2017. 239 с.
3. Гляненко К.А., Соснова М.А. Дидактичні основи професійної освіти: навч. посіб. уклад.: К.А. Гляненко, М.А. Соснова. Кропивницький: «ПОЛІУМ», 2021. 198 с.
4. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.
5. Кривильова О.А. Професійна діяльність викладачів професійно-технічних навчальних закладів: навчальний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2016. 228 с.
6. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навч. посібник. 2-е вид., доповн. і переробл. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 580 с.
7. Жигір В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка. Київ: Кондор, 2010. 264 с.

Додаткові

1. Кривильова О.А. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх викладачів професійно-технічних навчальних закладів: теоретичний та методичний аспекти: монографія. Бердянськ: БДПУ, 2017. 305 с.
2. Дороніна Т.О. Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні: навч. посіб. для магістрантів зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». Кривий Ріг: КДПУ, 2018. 250 с.
3. Якимович Т.Д. Основи дидактики професійно-практичної підготовки: навчально-

методичний посібник. Львів: ЛНПЦ ПТО НАПН України, 2013. 137 с.

4. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
5. Гончаров С.М., Костюкова Т.А., Губницька О.М., Яковлева О.М., Васильєва Г.Є., Киц Г.В. Креативні методи навчання в кредитно- модульній системі організації навчального процесу: навч.-метод. посібник.; ред. С.М. Гончарова. Рівне: НУВГП, 2007. 116 с.
6. Дубасенюк О.А. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 564 с.
7. Заславська С.О. Підготовка майстра виробничого навчання до занять: методичні рекомендації. Донецьк, 2007. 64 с.
8. Нікуліна А.С., Сілаєва І.Є. , Шевчук С.С. Сучасний урок в професійній школі: проектування, організація, аналіз: методичний посібник. Донецьк: ДПО ІПП. 2008. 160с.
9. Основні аспекти педагогіки профтехосвіти: навчальний посібник / Нікуліна А.С., Молчанов В.М., Верченко Н.В., Торба Ю.І. Донецьк: ДПО ІПП, 2006. 296 с.
10. Буйницька О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 240 с.
11. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / З.Н.Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р.С.Гурін та ін.; ред. З.Н.Курлянд. Київ: Знання, 2012. 390с.
12. Стражнікова І.В. Дидактичні системи у вищій освіті: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 108 с.
13. Брюханова Н.О. Основи педагогічного проектування в інженерно- педагогічній освіті: монографія. Харків: НТМТ, 2010. 438 с.
14. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульнорейтинговою системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 384 с.
15. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.
16. Зайченко Н.О. Системний підхід до організації методичної роботи в ПТНЗ: методичний посібник. Кременчук, 2015. 69 с.
17. Кравченко, Н.В. Теоретико-правові основи професійної освіти: навчальний посібник для студентів спеціальності «Професійна освіта». Бердянськ: БДПУ, 2014. 212 с.
18. Організація роботи майстра виробничого навчання / В.І. Ковальчук, В.М. Львов, О.А. Макаренко та ін. Київ: Редакція газет з управління освітою. 2012. 112 с.

Політика оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Дидактичні основи професійної освіти» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання тренінгового завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено. Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Дидактичні основи професійної освіти» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 4 темах Модульний контроль проводиться за всіма темами наприкінці вивчення курсу в аудиторії або в системі дистанційного навчання Moodle	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-4 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 4 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 5-11 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих з чотирьох тем	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	2 Теоретичні питання – макс по 25 балів Тестові завдання (10 тестів по 5 бали за тест) – макс. 50 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-11
2.	Проекційний екран	1-11
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-11
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-11
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-11
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-11
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-11